

[Steen Folke.]

ringerne hidtil har vist, at piger i langt ringere grad end ved mesterlæren var underrepræsenteret i forhold til drenge i forbindelse med uddannelsen. Der er stadig væk også på EFG langt flere drenge, men der er dog dobbelt så mange – eller noget i den retning – piger inden for EFG, som der er inden for mesterlæren, og det betragter vi som et væsentligt fremskridt.

På det principielle plan er der altså ingen tvivl om vores positive holdning, men når det drejer sig om det konkrete lovforslag, er vi ikke nær så positive, som især SF var og i et vist omfang også DKP. Faktisk synes jeg, det er et rigtig elendigt lovforslag, undervisningsministeren her har fremsat.

Det er klart, at der er flere ting, vi har noget imod. Først og fremmest er der ikke forslag om at betale en løn i basisåret. Der har jo været refereret tal i denne debat, der viser, at der i 1975–76 har været en 30 pct.s stigning i tilgangen til mesterlæren, og det er ganske klart, at det hænger sammen med, at man fjernede lønnen i EFG-basisåret. Derudover har undersøgelser vist, at masser af EFG-lærlinge er henvist til at arbejde ved siden af, at de går på dette basisår, for overhovedet at opretholde livet. Altså: ud over en 40 timers arbejdsuge med at uddanne sig har mange elever reelt både 5–10, op til 20 timers og måske mere ekstra erhvervsarbejde. Det er efter vores mening en helt urimelig situation og nogle dårlige vilkår at stille op for uddannelsen af EFG-lærlinge.

Et andet alvorligt problem i dette forslag er, at mesterlæren skal fortsætte helt frem til 1982. Jeg må indrømme, jeg var lidt forbløffet over, at hr. Freddy Madsen på DKPs vegne erklærede, at partiet kunne tilslutte sig det. Jeg er enig med LLO, som skarpt har kritiseret det; ikke mindst på baggrund af manglende løn i basisåret vil det naturligvis betyde begrænset tilgang til EFG, fordi mange vil være henvist til at tage mesterlæren, og desuden vil det give social slagside, fordi kun de økonomisk bedst stillede vil have mulighed for EFG.

Jeg kan godt sige med det samme, at VS agter at fremsætte ændringsforslag til lovforslaget både vedrørende løn i basisåret – det kan vi sikkert blive flere partier om, og dér vil vi meget gerne i samarbejde med SF og

DKP, hvis det kan lade sig gøre – og om en fremskyndelse af afviklingen af mesterlæren. Vi mener, det er helt nødvendigt for at give EFG en reel chance.

Et tredje alvorligt problem er det, som mange har været inde på, med hensyn til praktikpladserne. Det har jo vist sig, at det har været meget vanskeligt at skaffe praktikpladser, og som det er nu, og som det vil blive ifølge lovforslaget, er det overladt til de enkelte EFG-lærlinge at skaffe sig disse praktikpladser. Kun hvis de har en praktikaftale, vil de kunne få løn på andendelsskolen. Det er efter vores mening fuldstændig uacceptabelt, man risikerer at få sluset en del ind gennem basisåret, som derefter ikke kan fuldføre uddannelsen, og man risikerer måske at få nogle, der skal gå igennem andendelsskolen med løn, og andre, der skal gå igennem uden løn, afhængigt af, om de har været så heldige at få en praktikaftale. Det mener vi er fuldstændig urimeligt.

En ting, vi i øvrigt er betænkelige ved, er organisationernes store indflydelse på dette. Der er jo tale om en rammelov, og det er helt klart, at arbejdsmarkedets parter, LO og DA, og brancheorganisationerne får meget stor direkte indflydelse både på selve dette lovforslag – det har de jo allerede haft – og på den løbende opfølgning af hele undervisningens indretning. Det er vi meget skeptiske over for. Jeg synes bl. a., at f. eks. Marianne Kjær-sagen i Århus har vist, hvad der kan ske, hvis der sidder arbejdsgivere og for den sags skyld også LO-repræsentanter og bestemmer, hvad der må undervises i. Så vil enhver form for blot antydet kritisk undervisning i nogen af de fag, der undervises i, blive udelukket, og det mener vi er meget betænkeligt.

Sammenfattende vil jeg gerne sige, at hvis ikke der sker ændringer i dette lovforslag, kan VS ikke medvirke til at vedtage det.

Askjær Jørgensen (FP):

I denne debat finder jeg det nødvendigt ikke at komme med bombastiske udtalelser, men jeg vil kort indskyde følgende spørgsmål: er det rimeligt, at alle de unge, som ikke følger den boglige linje og ikke søger en boglig uddannelse, absolut skal presses ind i en EFG-uddannelse? Jeg forstår på debatten, at der er politikere, der mener, at hele den gruppe unge, der ikke søger en boglig linje, absolut skal have en EFG-uddannelse. Jeg sætter spørgsmålstegn